

1. Inleiding

1.1. Doel van het voorschrift

Bij de verwezenlijking van de interne markt is de controle aan de binnengrenzen tussen de lidstaten opgeheven. Ook cultuurgoeederen vallen onder het vrije verkeer van goederen, tenzij ze door nationale of communautaire wetgeving worden beschermd.

Bij opheffen van de controle aan de binnengrenzen tussen de lidstaten zijn maatregelen genomen om de bescherming van cultuurgoeederen in de Gemeenschap te waarborgen. Ook is een controle aan de buitengrenzen van de Gemeenschap in het leven geroepen. De Douane vervult een taak in deze maatregelen.

In dit voorschrift worden de diverse wettelijke regelingen en de taken van de Douane toegelicht.

1.2. Kaderovereenkomst

Voor de samenwerking tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Ministerie van Financiën bij het toezicht op de uit- en invoer van cultuurgoeederen is een [kaderovereenkomst](#) gesloten. De afspraken zijn in dit voorschrift verwerkt.

1.3. Taak van de Douane

De Douane heeft een controlerende en een signalerende functie wanneer in het kader van de (reguliere) uitvoer (mogelijke) cultuurgoeederen worden aangetroffen::

- de Douane controleert de aanwezigheid en de juistheid van de uitvoervergunning;
- de Douane neemt -wanneer voorgeschreven of noodzakelijk- [identificatiemaatregelen](#);
- de Douane controleert de identiteit van de goederen in relatie tot de vergunning;
- de Douane controleert de waarde en de ouderdom van de goederen in die gevallen waar geen vergunning aanwezig is.

De Douane houdt ook toezicht op de [invoer van culturele goederen](#) en de [invoer van illegaal uit derde landen uitgevoerde of gestolen culturele goederen](#).

Meer informatie vindt u in het hoofdstuk [Taakverdeling](#).

[Terug naar tekstnavigatie](#)

Algemeen

- [Werken bij...](#)
- [De organisatie](#)

2. Begripsbepalingen en wetgeving

2.1. Begripsbepalingen

In dit voorschrift worden de in de tabel opgenomen begrippen, definities en afkortingen gehanteerd. Dit voorschrift neemt verder de terminologie over van het CDW en de Douanewet.

Begrip	Omschrijving
.....
Awb	Algemene wet bestuursrecht
Besluit BOA	Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar Belastingdienst/Douane 2002 van 31 oktober 2002 nr. 5194120/502/CBK, Stcr. 2002, 214
Beschermd voorwerp	Een roerende zaak van cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis die, zelfstandig of als onderdeel van een verzameling, voor het Nederlandse cultuurbezit behoort te worden behouden en daartoe is geplaatst op de ingevolge de Wbc te houden lijst of deel uitmaakt van een op deze lijst geplaatste verzameling (artikel 1 Wbc). (zie paragraaf Beschermd voorwerp)
BFC	Boete Fraude Coördinator (Contactambtenaar)
CDW	Verordening (EEG) nr. 2913/92 van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het Communautair douanewetboek (Pb EG 1992, L 302).
Culturele goederen	Goederen uit derde landen met een bepaalde cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis en welke in het land van oorsprong krachtens nationale wetgeving worden beschermd. Deze definitie dient om de tegenstelling aan te geven met cultuurgoederen op grond van de Verordening 3911/92 (zie paragraaf Culturele goederen)
Cultuurgoederen	Goederen zoals bedoeld in artikel 1 en de bijlage van Verordening 3911/92 (Pb. EG 1992, L 395) (zie paragraaf Cultuurgoederen)
DIC	Belastingdienst/Douane Rotterdam kantoor

Douane Noord	Rotterdam/ Douane Informatiecentrum . Belastingdienst/Douane Noord
EGI	kantoor Groningen/ team Bijzondere klantbehandeling/CDIU mailto:
FIOD-ECD	De Erfgoedinspectie (Afdeling Collecties) http:// Belastingdienst/Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst/ kantoor Utrecht
OC&W	Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
Richtlijn	Richtlijn 93/7/EEG van de Raad van 15 maart 1993 (Pb. EG 1993, L 74) betreffende de teruggaaf van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht..
Toepassingsverordening	Verordening (EEG) nr. 752/93 van 30 maart 1993 (Pb. EG 1993, L 77) houdende toepassingsbepalingen van Verordening (EEG) nr. 3911/92, zoals gewijzigd bij Verordening (EG) 656/2004 Pb. 2004 L 104).
TVo. CDW	Verordening (EEG) nr. 2454/93 van 2 juli 1993 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van het CDW (Pb. EG 1993, L 253).
Verordening	Verordening (EEG) nr. 3911/92 van 9 december 1992 (Pb. EG 1992, L 395) betreffende de uitvoer van cultuurgoederen.
Wbc	Wet tot behoud van cultuurbezit.
Wed	Wet op de economische delicten
WvSr	Wetboek van strafrecht

2.2. Wetgeving

In deze paragraaf wordt het communautaire en nationale wettelijke kader uiteengezet en ook uitgelegd wat onder cultuurgoederen wordt verstaan.

2.2.1. De communautaire wetgeving

De volgende communautaire wetgeving is van belang:

- [Verordening \(EEG\) nr. 3911/92](#) van 9 december 1992 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen (verder de Verordening);

- Verordening (EEG) nr. 752/93 van 30 maart 1993 houdende toepassingsbepalingen van Verordening (EEG) nr. 3911/92, zoals gewijzigd bij Verordening (EG) 656/2004 (verder de Toepassingsverordening);

- [Richtlijn 93/7/EEG](#) van 15 maart 1993 betreffende de teruggaaf van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht (verder de Richtlijn).

2.2.2. De Verordening en de Toepassingsverordening

De Verordening voorziet in een controle op de uitvoer van [cultuurgoederen](#). De Verordening geeft regels ter bescherming van cultuurgoederen, ongeacht of deze goederen in een lidstaat onder een wettelijke regeling (zoals in Nederland onder de Wbc) vallen voor de bescherming van nationaal artistiek, historisch of archeologisch bezit. In de Toepassingsverordening zijn voor de uitvoering van de Verordening nadere regels gegeven.

Op basis van deze verordeningen bestaat een vergunningplicht voor de uitvoer van cultuurgoederen. Deze vergunningplicht is in de Nederlandse wetgeving opgenomen in de Wbc. Het is verboden zonder vergunning cultuurgoederen die zijn genoemd in de bijlage van de Verordening, [uit te voeren](#) buiten het grondgebied van de Gemeenschap (artikel 14 b, lid 1, Wbc). In Nederland wordt deze vergunning door [Douane Noord](#) afgegeven. In de andere lidstaten wordt de vergunning uitgegeven door een [bevoegde autoriteit](#).

2.2.3. Wanneer is er sprake van cultuurgoederen

Goederen zijn cultuurgoederen als ze worden omschreven in de [bijlage van de Verordening](#) en voldoen aan de gestelde voorwaarden.

Cultuurgoederen worden in deze bijlage onderscheiden in veertien categorieën. Daarbij is niet alleen het soort voorwerp van belang, maar ook de ouderdom. Elk van de categorieën kent een ouderdomsdrempel van 50, 100 of 200 jaar. Daarnaast moet een voorwerp vaak ook een zekere waarde hebben. In sommige categorieën kunnen voorwerpen worden ingedeeld "ongeacht hun waarde", maar aan de meeste categorieën is naast de ouderdomsdrempel ook een waardedrempel toegekend.

Voldoet een voorwerp niet aan alle gestelde eisen, dan is het geen cultuurgoed in de zin van de Verordening en is uitvoer daarvan buiten de Gemeenschap niet vergunningplichtig.

De drempels hebben betrekking op één voorwerp. Verschillende voorwerpen, die samen een eenheid vormen (bijvoorbeeld een compleet servies, een encyclopedie) worden als één voorwerp aangemerkt.

2.2.4. De Richtlijn

De lidstaten van de Gemeenschap bezitten de bevoegdheid hun eigen nationale cultuurbezit te beschermen. Daarvoor hebben zij eigen wetgeving die het verlaten van hun grondgebied van bepaalde cultuurgoederen reguleert of verbiedt. In veel Europese landen worden meer cultuurgoederen nationaal beschermd dan in Nederland. In Nederland vindt de bescherming plaats op grond van de Wbc en is voor de export van beschermde voorwerpen [toestemming nodig](#) van de Minister.

Teruggaaf cultuurgoederen

De Richtlijn regelt de teruggaaf van cultuurgoederen die zich op het grondgebied van een andere lidstaat bevinden en die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van de lidstaat van herkomst zijn gebracht.

De Richtlijn maakt het mogelijk cultureel erfgoed van de lidstaten, dat zonder toestemming het land van herkomst heeft verlaten en dat zich op het grondgebied van een andere lidstaat bevindt, op relatief eenvoudige wijze terug te brengen naar dat land. Dit land moet daartoe een verzoek tot teruggaaf richten aan het land waarin het cultuurofgoed zich bevindt.

Lang niet alle goederen vallen onder de werking van de Richtlijn, aangezien ze niet vallen binnen de in de bijlage van deze Richtlijn genoemde criteria. Voor Nederland geldt dat niet alle beschermde voorwerpen onder de werking van de Richtlijn vallen. Bepaalde op de [Wbc-lijst](#) van beschermde voorwerpen geplaatste voorwerpen die voor Nederland onvervangbaar en onmisbaar zijn komen bijvoorbeeld door hun geringe financiële waarde niet voor teruggaaf op grond van de Richtlijn in aanmerking.

Geen taak Douane

De EGI geeft uitvoering aan verzoeken die op grond van de Richtlijn worden gedaan. De Douane heeft geen taak bij de uitvoering van de Richtlijn.

2.2.5. Wet tot behoud van cultuurbezit

De Wbc moet voorkomen dat voorwerpen van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis onttrokken worden aan het Nederlandse cultuurbezit.

Om dat te bereiken kan de Minister voorwerpen aanwijzen als beschermd voorwerp als die voor Nederland "onvervangbaar en onmisbaar" zijn. Het maakt daarbij niet uit om wat voor voorwerp het gaat. Zo omvat de lijst van beschermde voorwerpen niet alleen schilderijen maar ook bijvoorbeeld meubelen, manuscripten en kerkelijke kunst.

De bescherming is bedoeld voor voorwerpen die niet in overheidsbezit zijn. Voorwerpen in overheidsbezit worden geacht onvervreemdbaar te zijn en kunnen niet zomaar worden vervreemd. De bescherming richt zich daarom in de eerste plaats op voorwerpen waarover de overheid geen directe zeggenschap heeft.

De bescherming van een voorwerp heeft voor de eigenaar tot gevolg dat hij dit pas mag verkopen, of zelfs maar van de opgegeven verblijfplaats verwijderen, nadat hij dat heeft gemeld aan de EGI. Daarbij moet het beschermde voorwerp in Nederland blijven. Is het de bedoeling het voorwerp over de grens te brengen, dan is daarvoor speciaal toestemming van de Minister nodig. De EGI verricht de controle op de verblijfplaats van beschermde voorwerpen. De Douane heeft daarbij geen taak.

De Wbc ziet niet alleen op de bescherming van de op de Nederlandse lijst van beschermde voorwerpen geplaatste goederen. De Wbc ziet ook op een bredere bescherming van goederen, namelijk de bescherming van [cultuurofgoederen](#) uit de Lidstaten die uit de Gemeenschap worden uitgevoerd.

Vergunningplicht

Op basis van de Verordening is in de Wbc een [vergunningplicht voor de uitvoer](#) van cultuurofgoederen opgenomen. Het is verboden zonder vergunning cultuurofgoederen die voldoen aan de in de Verordening gestelde voorwaarden uit te voeren buiten het grondgebied van de Gemeenschap (artikel 14 b, lid 1, Wbc).

Cultuurogoed in de zin van de Verordening

Niet elk voorwerp met cultuurhistorische of artistieke waarde en ook niet elk beschermd voorwerp in de zin van de Wbc, is een cultuurogoed in de zin van de Verordening. Om in de zin van de Verordening als cultuurogoed te worden aangemerkt, moet een voorwerp voldoen aan voorwaarden genoemd in de [bijlage](#) van de Verordening

2.2.6. Sanctieregeling Irak 2004 II

De Wbc regelt de uitvoer van cultuuroederen. Voor de invoer in Nederland van beschermde culturele goederen uit derde landen zijn geen wettelijke regelingen. De enige uitzondering daarop is een verbod op [invoer](#) in Nederland (en de Gemeenschap) van cultuuroederen uit Irak.

Het verbod op in- én uitvoer van (én handel in) illegaal uit Irak meegenomen cultuuroederen maakt deel uit van de in Europa geldende algemene handelsrestricties voor Irak. Deze handelsrestricties zijn in Nederland opgenomen in de Regeling van de Minister van Buitenlandse Zaken van 11 mei 2004, nr. DJZ/BR/0325-04, houdende specifieke restricties op de economische en financiële betrekkingen met Irak (hierna Sanctieregeling Irak 2004 II).

Het verbod is ingesteld op handel in goederen die deel uitmaken van het cultureel erfgoed van Irak. Voor deze goederen is verboden:

- de invoer of het binnenbrengen op het grondgebied van de Gemeenschap;
- de uitvoer of het verwijderen van het grondgebied van de Gemeenschap;
- de handel in Irakese cultuuroederen en andere voorwerpen van archeologisch, historisch, cultureel, groot wetenschappelijk en religieus belang, wanneer deze illegaal uit Irak zijn meegenomen, met name als:
 - de voorwerpen een integrerend onderdeel vormen van de openbare collecties die worden vermeld in de inventarissen van Irakese musea, archieven of vaste collecties van bibliotheken, of in de inventarissen van Irakese religieuze instellingen, of
 - redelijkerwijs kan worden vermoed dat de goederen Irak hebben verlaten zonder de toestemming van hun rechtmatige eigenaar of in strijd met de Irakese wet- en regelgeving.

Deze verbodsbepalingen zijn niet van toepassing wanneer wordt aangetoond dat:

- de culturele voorwerpen vóór 6 augustus 1990 uit Irak zijn uitgevoerd, of
- de culturele voorwerpen aan de Irakese instellingen worden teruggegeven overeenkomstig de doelstelling van veilige terugkeer in punt 7 van Resolutie 1483 (2003) van de VN Veiligheidsraad.

Bij twijfel of wanneer onregelmatigheden worden bevonden bij de in- of uitvoer, wordt gehandeld zoals in het onderdeel [Werkzaamheden bij invoer](#).

2.3. De uitvoervergunning

In deze paragraaf worden o.a. [de afgifte van de vergunningen](#), de [verschillende vergunningen](#) en de inhoud en de voorwaarden behandeld.

Meer over de werkzaamheden bij de controle en behandeling van de vergunningen staat in de onderdelen [Proces aangiftebehandeling werkzaamheden bij uitvoer](#) en [Proces fysiek toezicht werkzaamheden bij uitvoer](#).

2.3.1. Afgifte uitvoervergunning

Douane Noord geeft ten behoeve en onder verantwoordelijkheid van de EGI - op schriftelijke verzoek door of namens de exporteur - de uitvoervergunning voor cultuurgoederen af.

De vergunning is in de gehele Gemeenschap geldig. Het kan dus voorkomen dat een in een andere lidstaat afgegeven vergunning bij een kantoor van uitvoer en uitgang in Nederland wordt overgelegd. In [bijlage II van dit voorschrift](#) zijn de instanties opgenomen die in een andere lidstaat tot afgifte van uitvoervergunningen voor cultuurgoederen bevoegd zijn.

Douane Noord kan een verzoek om afgifte van een vergunning weigeren wanneer de goederen onder een wettelijke regeling voor de bescherming van nationaal artistiek, historisch of archeologisch bezit van de betreffende lidstaat vallen ((artikel 2 verordening). In Nederland zijn dit de [beschermde voorwerpen](#) die zijn geplaatst op de lijst behorende bij de Wbc. Dit kan ook inhouden dat de aanvraag voor een uitvoervergunning wordt afgewezen omdat de betreffende cultuurgoederen in de nationale bepalingen van een andere lidstaat als zodanig zijn aangewezen. De EGI beoordeelt of dat het geval is.

2.3.2. Strafbaarstelling uitvoer zonder vergunning

Het is verboden zonder vergunning cultuurgoederen die voldoen aan de in de Verordening gegeven omschrijving en gestelde criteria (waarde- en ouderdomsdrempel) uit te voeren buiten het grondgebied van de Gemeenschap (artikel 2, lid 1 Verordening juncto 14 b, lid 1 Wbc).

Op grond van artikel 1, onder 2° Wed zijn overtredingen van de Wbc aangewezen als een economisch delict. De strafbaarstelling is neergelegd in artikel 6 Wed en bedraagt ten hoogste twee jaar gevangenisstraf of een geldboete van de vierde categorie (€ 11.250).

2.3.3. Geen vrijstellingen vergunningplicht

Er bestaat voor de uitvoer geen [vrijstelling van de vergunningplicht](#) voor cultuurgoederen in verhuisboedels, in post- en koerierszendingen en in reizigersbagage.

2.4. Drie soorten uitvoervergunningen

Er bestaan er 3 soorten vergunningen (artikel 1 en de bijlagen van de Toepassingsverordening):

- de [standaardvergunning](#);
- de [specifieke open vergunning](#);

- de [algemene open vergunning](#).

De standaardvergunning kan voor zowel definitieve als voor tijdelijk uitvoer worden afgegeven. De specifieke open en de algemene open uitvoervergunning worden alleen voor tijdelijke uitvoer afgegeven.

In het geval van tijdelijke uitvoer kan een termijn zijn vastgesteld waarbinnen de cultuurgoederen wederingevoerd moeten worden.

De uitvoervergunning mag geen doorhalingen, overschrijvingen of andere veranderingen bevatten.

In de volgende paragrafen worden de vergunningen nader toegelicht.

2.4.1. De standaardvergunning

De standaardvergunning (bijlage 1 Toepassingsverordening 752/93) wordt afgegeven voor elke afzonderlijke uit te voeren zending en heeft een geldigheidsduur van 12 maanden na afgifte. De vergunning kan zien op een tijdelijke uitvoer of een definitieve uitvoer. Dit wordt in vak 4 aangegeven.

Bij de aanvraag voor de standaardvergunning wordt documentatiemateriaal gevoegd met alle relevante gegevens betreffende de cultuurgoederen. Ook moet van de betrokken cultuurgoederen een foto (of meerdere foto's), naar behoren voor echt gewaarmerkt, worden overgelegd. Deze laatste eis kan door de bevoegde autoriteit worden vervangen door een gedetailleerde lijst van de cultuurgoederen.

In principe wordt voor iedere zending van cultuurgoederen een afzonderlijke uitvoervergunning verleend. Een zending kan bestaan uit een op zichzelf staand cultuurgoed of uit verschillende cultuurgoederen. Wanneer een zending bestaat uit verscheidene cultuurgoederen, bepaalt Douane Noord of het nodig is voor die zending één of meer uitvoervergunningen te verlenen (artikel 4 lid 3 Toepassingsverordening).

Controle bij (weder)invoer

Bij de controle op de invoer kunt u constateren dat een in te voeren goed voldoet aan de voorwaarden van de Verordening en in die zin een cultuurgoed is. Daarbij kan blijken dat het cultuurgoed eerder de Gemeenschap heeft verlaten onder dekking van een geldige uitvoervergunning, maar dat de termijn voor de [wederinvoer](#) is verlopen.

De standaardvergunning bestaat uit 3 exemplaren:

- Het eerste exemplaar vormt de aanvraag voor een vergunning.
- Het tweede exemplaar is bestemd voor de houder van de vergunning.
- Het derde exemplaar wordt door de behandelend ambtenaar van het kantoor van uitgang uit de Gemeenschap afgewerkt en teruggezonden naar de vergunningverlenende (buitenlandse) autoriteit.

Teruzenden derde exemplaar vergunning

Het terugzenden van het derde exemplaar door de behandelend ambtenaar van het [douanekantoor van uitgang](#) naar de vergunningverlenende instantie geldt alleen voor de standaardvergunning. De specifieke open en algemene open vergunning kennen geen derde exemplaar.

2.4.2. De specifieke open vergunning

De specifieke open vergunning (bijlage 2 Toepassingsverordening 752/93) wordt afgegeven voor herhaaldelijke tijdelijke uitvoer uit de Gemeenschap van een specifiek cultuurgoed teneinde in een derde land tijdelijk te worden gebruikt of tentoongesteld. De geldigheidsduur van de specifieke open vergunning is ten hoogste vijf jaar gerekend vanaf de datum van afgifte van de vergunning.

Aan de afgifte van een specifieke open vergunning zijn de volgende voorwaarden verbonden (artikel 10 Toepassingsverordening):

- Het cultuurgoed moet eigendom/bezit zijn van de persoon of organisatie die het cultuurgoed gebruikt of tentoontstelt.
- De betrokken persoon of organisatie moet alle noodzakelijke waarborgen bieden dat de goederen in goede staat terugkeren in de Gemeenschap.
- De goederen moeten zodanig worden omschreven dan wel gemarkeerd dat er bij de tijdelijke uitvoer geen twijfel kan ontstaan dat de tijdelijke uit te voeren goederen daadwerkelijk de goederen zijn die in de vergunning zijn vermeld.

De specifieke open vergunning bestaat uit 2 exemplaren:

- Het eerste exemplaar vormt de aanvraag voor een vergunning.
- Het tweede exemplaar is bestemd voor de houder van de vergunning en begeleidt de zending naar het kantoor van uitgang.

2.4.3. De algemene open vergunning

De algemene open vergunning (bijlage 3 Toepassingsverordening 752/93) wordt afgegeven aan musea of andere instellingen voor de tijdelijke en regelmatige uitvoer van goederen die deel uitmaken van de permanente collectie van het museum of instelling. De goederen moeten regelmatig tijdelijk uit de Gemeenschap worden uitgevoerd om in een derde land te worden tentoongesteld. De geldigheidsduur van de algemene open vergunning is ten hoogste vijf jaar gerekend vanaf de datum van afgifte van de vergunning.

Aan de afgifte van een algemene open vergunning zijn de volgende voorwaarden verbonden (artikel 13 Toepassingsverordening):

- De betrokken instelling biedt alle noodzakelijke waarborgen dat de goederen in goede staat terugkeren in de Gemeenschap.

- De tijdelijke uitvoer omvat een selectie van goederen die deel uitmaken van de permanente collectie van de instelling.

De in de vergunning opgenomen cultuurgoederen hoeven niet gelijktijdig te worden uitgevoerd.

Aangezien bij de algemene open vergunningen een gedeelte van de op de vergunning vermelde cultuurgoederen tijdelijk kunnen worden uitgevoerd, moet bij de aangifte ten uitvoer op het kantoor van uitvoer - naast de uitvoervergunning - ook een lijst van de uit te voeren goederen worden overgelegd (artikel 14 en 15 Toepassingsverordening).

Aan de lijst zijn de volgende voorwaarden verbonden:

- de lijst moet worden gesteld op papier met het briefhoofd van de betrokken instelling;
- elke bladzijde van de lijst moet zijn ondertekend door een met name genoemde vertegenwoordiger van de instelling;
- elke bladzijde moet zijn voorzien van een stempel van de instelling dat overeenkomt met het stempel op de vergunning.

De Douane voorziet deze lijst van het nummer en de datum van de aangifte ten uitvoer.

De algemene open vergunning bestaat uit 2 exemplaren:

- Het eerste exemplaar vormt de aanvraag voor een vergunning.
- Het tweede exemplaar is bestemd voor de houder van de vergunning en begeleidt de zending naar het kantoor van uitgang.

[Terug naar tekstnavigatie](#)

Algemeen

- [Werken bij...](#)
- [De organisatie](#)

3. Bevoegdheidsbepalingen

3.1. Bevoegdheden douaneambtenaar

De bevoegdheden die u als douaneambtenaar heeft, worden onderscheiden in:

- [controlebevoegdheden uit de Douanewet](#);

- [toezichthoudende bevoegdheden uit de Wbc](#);

- [controlebevoegdheden uit de Wed](#);

- [opsporingsbevoegdheden](#).

Bij de aanvang van een controle past de u de gebruikelijke (douane)bevoegdheden toe, zoals deze in de Douanewet en Wet op de Accijns zijn opgenomen.

Hieronder zal nader worden ingegaan op de bevoegdheden.

3.2. Controle bevoegdheden uit de Douanewet

De Douanewet geeft u als douaneambtenaar de controlebevoegdheden die nodig zijn in het kader van het toezicht en de controle op goederen welke zijn onderworpen aan douanerecht of heffingen van gelijke werking. Dit is onder andere de algemene controlebevoegdheid van het CDW, artikel 13 en de Douanewet, artikel 5, 11, 12 en 14 ([Handboek Douane deel 1, onderdeel 5.00.00](#)).

Goederen die de Gemeenschap worden binnengebracht, zijn onderworpen aan douanetoezicht. Deze goederen kunnen een douanebestemming krijgen zonder dat dit een beletsel vormt voor het toepassen van beperkende bepalingen of verboden die gerechtvaardigd zijn uit hoofde van andere (niet-fiscale) bepalingen (CDW, artikel 58).

De handhaving van de Douane bij de uitvoer dan wel het uitgaan is gebaseerd op het CDW, artikel 59, lid 2. De communautaire goederen die voor de regeling uitvoer zijn aangegeven, bevinden zich onder douanetoezicht vanaf het ogenblik waarop de douaneaangifte is aanvaard. Het douanetoezicht duurt tot het ogenblik waarop deze goederen het douanegebied van de Gemeenschap verlaten.

Dit betekent dat het laten volgen van een douanebestemming afhankelijk kan zijn van het voldoen aan de verplichtingen uit de verordening. De [uitvoervergunning](#) is aan te merken als een ingevolge van wettelijke bepalingen over te leggen [verplicht bescheid](#) (CDW, artikel 62).

Bij de aanvang van een controle past de u de gebruikelijke douanebevoegdheden toe uit de Douanewet en de Wet op de accijns.

3.3. Toezichthoudende bevoegdheden uit de Wbc

In de Wbc zijn de bevoegdheden uit hoofdstuk 2, paragraaf 3, van de Douanewet van overeenkomstige toepassing verklaard voor het toezicht op de handhaving van de Wbc (artikel 19 Wbc).

De Douane maakt van deze bevoegdheden gebruik voor zover dat toezicht kan worden uitgeoefend in samenhang met de werkzaamheden waartoe zij krachtens wettelijke bepalingen inzake de Douane bevoegd is.

Gebruik toezichhoudende bevoegdheden

U maakt als toezichhouder ingevolge de Wbc dus gebruik van de toezichhoudende bevoegdheden uit de Douanewet.

3.4. Controlebevoegdheden uit de Wed

Op grond van artikel 1, onder 2° van de Wed zijn overtredingen van artikel 14b Wbc aangewezen als een economisch delict. De douaneambtenaar is aangewezen als opsporingsambtenaar van alle economische delicten (artikel 17, eerste lid, onder punt 3 Wed).

In de Wed zijn aan de aangewezen opsporingsambtenaren een aantal bevoegdheden (dat wil zeggen: controlebevoegdheden in het belang van de opsporing) verleend. Dit zijn geen opsporingsbevoegdheden. De [opsporingsbevoegdheden](#) worden in het volgende onderdeel behandeld.

Het betreft onder andere:

- de bevoegdheid tot inbeslagneming (artikel 18 lid 1 Wed);
- het vorderen van inzage in bescheiden (artikel 19 lid 1 Wed);
- het betreden van plaatsen (artikel 20 lid 1 Wed);
- het nemen van monsters etc. (artikel 21 Wed).

De houder van de goederen moet medewerking verlenen aan de opneming van de goederen en op vordering van de ambtenaar kosteloos hulpmiddelen en de nodige bijstand verstrekken (artikel 24a Wed). Het opzettelijk niet voldoen aan een vordering van een opsporingsambtenaar wordt aangemerkt als een economisch delict (artikel 26 Wed).

Deze bevoegdheden zijn nagenoeg gelijk aan de toezichhoudende bevoegdheden op grond van de Douanewet. Voor de toezichhoudende taak van de Douane voor de Wbc is de Wed niet relevant. U gebruikt immers de [bevoegdheden](#) uit de Douanewet.

3.5. Opsporingsbevoegdheden

De opsporingsbevoegdheden zijn geregeld in:

- Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar Belastingdienst/Douane;
- Artikel 16, eerste lid, letter b Wbc;
- Artikel 16 lid 2 Wbc.

Voor de douaneambtenaar zijn de opsporingsbevoegdheden geregeld in het Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar Belastingdienst/Douane (Besluit van 31 oktober 2002, nr. 5194120/502/CBK, Stcrt. 2002,214 verder BOA besluit). Ingevolge artikel 2 BOA besluit is de douaneambtenaar aangewezen voor de opsporing van alle strafbare feiten.

Beleidsmatige inperking opsporingsbevoegdheden

Deze bevoegdheid is beleidsmatig ingeperkt. U gebruikt de opsporingsbevoegdheden alleen in het kader van de aan de Douane opgedragen opsporingstaken.

In het [Handboek Douane deel 8, onderdeel 36.00.00](#) zijn richtlijnen gegeven met betrekking tot de algemene aanwending van de bevoegdheden die zijn opgenomen in het Wetboek van Strafvordering. In bijlage 3 van voormeld onderdeel van het Handboek Douane is de Wbc in de lijst van opgedragen opsporingstaken opgenomen. U mag dus in dit kader uw opsporingsbevoegdheden gebruiken.

De Douane is belast met de opsporing van de feiten strafbaar gesteld in de artikelen 179 tot en met 182 en 184 WvSr, voor zover deze feiten betrekking hebben op een bevel, vordering of handeling, gedaan of ondernomen door henzelf (artikel 16 lid 1, letter b, Wbc).

De Douane is belast met de opsporing van cultuuroederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht (artikel 16 lid 2 Wbc). Van deze bevoegdheid maakt de Douane alleen gebruik als de EGI daartoe verzoekt.

3.6. Bevoegdheden bij invoer

(Weder)invoer cultuuroederen

De Douane heeft geen specifieke toezichthoudende bevoegdheid op grond waarvan de [\(weder\)invoer van cultuuroederen](#) gecontroleerd kan worden. De toezichthoudende bevoegdheid van de Douane op grond van de Wbc ziet namelijk op de uitvoer van de in de Verordening genoemde cultuuroederen. De enige [uitzondering](#) betreft de invoer waarop de [Sanctieregeling Irak II](#) toepasselijk is. Verder is er geen nationale wetgeving die de invoer van elders illegaal uitgevoerde of gestolen cultuuroederen verbiedt.

De toezichthoudende bevoegdheid van de Douane op grond van de Wbc ziet op de uitvoer van de in de Verordening benoemde cultuuroederen. De opsporingsbevoegdheid is ook gerelateerd aan de strafbare feiten zoals deze in de Wbc worden genoemd.

De Douane heeft geen specifieke wettelijke bevoegdheden om de invoer van de genoemde goederen te controleren behalve haar normale [douanebevoegdheden](#).

Invoer culturele goederen

Strikt juridisch kent Nederland geen [illegale invoer van culturele goederen](#). De illegaliteit wordt gevormd door het in Nederland verwerven, voorhanden hebben of overdragen van voorwerpen die afkomstig zijn van een misdrijf. Dat misdrijf wordt gevormd door de onrechtmatige uitvoer of diefstal van [culturele goederen](#) in een ander land. Het verwerven, voorhanden hebben of overdragen van uit misdrijf verkregen voorwerpen is naar Nederlands recht een misdrijf (heling) en in Nederland strafbaar (artikel 416 WvSr] en (artikel 417bis WvSr).

Diefstal in het buitenland gepleegd, kan een grond zijn om voorwerpen in beslag te nemen mits het vermoeden bestaat dat de bezitter zelf de diefstal heeft gepleegd. Het strafbare feit is dan heling of diefstal (artikel 310 WvSr). Wanneer in Nederland culturele goederen in beslag worden genomen, gebeurt dit op grond van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit volgens Nederlands recht.

Artikel 161 WvSv biedt bij het aantreffen tijdens een douanecontrole op de invoer van vermoedelijk gestolen culturele goederen een mogelijkheid om op te treden.

In dat geval besluit de BFC of aangifte wordt gedaan (op grond van paragraaf 6.3.3. van het Voorschrift Informatieverstrekking).

Wanneer u vermoedt dat u met van diefstal afkomstige en/of illegaal uitgevoerde cultuurgoederen (of culturele goederen) van doen heeft, neemt u altijd contact op met de EGI en volgt daarbij de procedure uit het onderdeel [Werkzaamheden bij invoer](#).

[Terug naar tekstnavigatie](#)

Algemeen

- [Werken bij...](#)
- [De organisatie](#)

4. Taakverdeling

De taken van de Douane bij de handhaving van de Wbc zien op de uitvoer van cultuurgoederen. De Douane heeft echter - buiten het toepassingsgebied van de Wbc - ook te maken met de [invoer van culturele goederen](#) uit derde landen.

4.1. Taak Douane

4.1.1. Taak Douane bij uitvoer

De Douane heeft een controlerende en een signalerende functie wanneer in het kader van de (reguliere) uitvoer (mogelijke) cultuurgoederen worden aangetroffen. De Douane controleert de aanwezigheid en de juistheid van de uitvoervergunning en neemt - wanneer voorgeschreven of noodzakelijk - [identificatiemaatregelen](#).

De (fysieke) controle houdt in dat de identiteit van de goederen in relatie met de vergunning wordt gecontroleerd, dan wel de waarde en de ouderdom van de goederen in die gevallen waar geen vergunning aanwezig is.

In het onderdeel [Proces aangiftebehandeling werkzaamheden bij uitvoer](#) en het onderdeel [Proces fysiek toezicht werkzaamheden bij uitvoer](#) wordt ingegaan op de werkzaamheden betreffende de controle bij de uitvoer.

4.1.2. Taak Douane bij invoer

De Wbc ziet op de uitvoer van cultuurgoederen. De Douane kan worden geconfronteerd met de [invoer van illegaal uit derde landen uitgevoerde of gestolen culturele goederen](#). De invoer van culturele goederen is niet nationaal gereguleerd. Uitzondering daarop is de Sanctieregeling Irak 2004 II die ziet op de [invoer van culturele goederen uit Irak](#).

Voor de invoer van culturele goederen is in de [kaderovereenkomst](#) afgesproken dat de Douane in het kader van de geïntegreerde douanecontrole ook toezicht houdt op de [invoer van culturele goederen](#). Bij vermoedelijke onregelmatigheden bij invoer kan sprake zijn van een strafbaar feit. [In dat geval besluit de BFC](#).

Verderop zal worden ingegaan op de [werkzaamheden betreffende de controle bij de \(weder\)invoer](#).

4.2. Taak Erfgoedinspectie (EGI)

Controle naleving voorwaarden wederinvoer

Bij een aanvraag voor tijdelijke uitvoer van cultuurgoederen kan de bevoegde autoriteit een termijn vaststellen voor de wederinvoer van de cultuurgoederen in de lidstaat die de vergunning heeft verleend. De Erfgoedinspectie (EGI) [controleert](#) of de vergunninghouders aan de in de uitvoervergunning gestelde termijnen voor wederinvoer van de cultuurgoederen voldoen. De Douane heeft daarin geen taak.

Geven van instructies bij vermoedelijke onregelmatigheden

Als tijdens een controle bij de uitvoer van cultuurgoederen een vermoedelijke onregelmatigheid wordt vastgesteld, neemt de Douane contact op met de EGI. De EGI geeft de Douane [instructies](#) voor het verdere optreden en de afhandeling.

Bijstand bij culturele waarde- en ouderdomsbepaling bij uitvoer

Wanneer de Douane de waarde of ouderdom niet kan bepalen, kan het noodzakelijk zijn de EGI om [bijstand](#) te verzoeken. Het verlenen van bijstand door de EGI aan de Douane bij de "culturele waarde- en ouderdomsbepaling" van de uit te voeren goederen, is vastgelegd in de Kaderovereenkomst. De EGI levert de gevraagde bijstand binnen een termijn van 5 werkdagen nadat een daartoe strekkend verzoek is ontvangen.

Bijstand EGI bij bepalen van de douanewaarde bij invoer

Het kan noodzakelijk zijn de EGI bij de invoer van culturele goederen om [bijstand](#) te verzoeken. De EGI verleent de bijstand binnen vijf werkdagen nadat een daartoe strekkend verzoek van de Douane is ontvangen.

Oordeel over legaliteit in verband met mogelijke illegale uitvoer of diefstal

De EGI kan -op verzoek van de Douane- gedurende de termijn van vijf werkdagen waarin de goederen bij invoer in de Gemeenschap worden opgehouden ter verificatie, (naast de douanewaarde) [onderzoeken](#) of de goederen wellicht het derde land van oorsprong hebben verlaten zonder uitvoervergunning dan wel mogelijk van diefstal afkomstig zijn.

Taak bij (weder)invoer

Als de Douane bij wederinvoer vaststelt dat [geen uitvoervergunning voor het betreffende cultuurogoed is verstrekt](#) of er [is wel een uitvoervergunning voor het betreffende cultuurogoed verstrekt](#) maar er is niet voldaan aan de voorwaarden, meldt zij dan handelt de EGI. Die handelt de bevinding dan verder af.

5. Proces aangiftebehandeling en werkzaamheden bij uitvoer

6. Proces fysiek toezicht en werkzaamheden bij uitvoer

7. Werkzaamheden bij invoer

7.1. Invoer van cultuur- of culturele goederen

Voor de duidelijkheid worden in dit voorschrift de begrippen cultuurogoederen en culturele goederen gebruikt.

Cultuurogoederen zijn goederen als bedoeld in artikel 1 en de [bijlage](#) van Verordening 3911/92.

Culturele goederen zijn goederen uit derde landen met een bepaalde cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis die in het land van oorsprong krachtens nationale wetgeving worden beschermd.

De Douane heeft, in het kader van de geïntegreerde controle, een taak bij de [invoer van culturele goederen](#). De Douane kan worden geconfronteerd met de invoer van illegaal uit derde landen uitgevoerde culturele goederen of gestolen culturele goederen afkomstig uit derde landen.

Bij de invoer is vaak niet duidelijk of een bepaald goed in het land van oorsprong op grond van de in dat land geldende wetgeving als een cultuurogoed moet worden beschouwd en een bepaalde bescherming geniet.

In dit hoofdstuk zal betreffende de invoer nader worden ingegaan op de:

- [invoer van culturele goederen uit Irak](#);
- [douanewaarde van ingevoerde culturele goederen](#);
- [invoer gestolen of illegaal uitgevoerde culturele goederen afkomstig uit derde landen](#);
- [\(weder\)invoer van cultuurogoederen](#).

7.2. Invoer uit Irak

Voor de invoer in Nederland van beschermde culturele goederen uit derde landen bestaan geen wettelijke regelingen. De enige uitzondering daarop is een verbod op [invoer van cultuurgoederen uit Irak](#).

Bij twijfel of wanneer onregelmatigheden worden bevonden, wordt gehandeld conform dit hoofdstuk. Vanwege de specifieke wettelijke regeling wordt altijd contact opgenomen met het [DIC](#).

Het DIC neemt vervolgens contact op met het Ministerie van Economische Zaken, Afdeling Exportcontrole en Sanctiebeleid. De goederen worden in afwachting van de beslissing van voornoemd ministerie niet vrijgegeven (artikel 73 CDW). De BFC wordt van de zaak op de hoogte gesteld.

7.3. Invoer en douanewaarde van culturele goederen

Bij de invoer van culturele goederen kan (net als bij andere douanegoederen) de douanewaarde worden onderzocht om de eventueel verschuldigde rechten vast te stellen. Op grond van de douanewetgeving kunnen de goederen voor dat doel worden opgehouden. De gebruikelijke regels voor het verwerpen van de aangegeven douanewaarde en het vaststellen van de douanewaarde zijn hier van toepassing ([Handboek Douane deel 2, onderdeel 9.00.00](#)).

De waardebepaling van cultuurgoederen vereist meestal een fysieke opname en veel kennis en onderzoek. De goederen kunnen fragiel zijn en dienen zeer voorzichtig te worden behandeld. U doet dat niet zelf maar u [verzoekt de aangever om bijstand](#).

Voor het vaststellen van de douanewaarde is bijvoorbeeld een verzekeringspolis, een factuur, een taxatierapport etc. te gebruiken. U kunt de aangever om nadere informatie verzoeken als de overgelegde bescheiden niet voldoende informatie verschaffen. De goederen worden gedurende het onderzoek niet vrijgegeven.

Bijstand EGI bij bepalen douanewaarde

Het kan noodzakelijk zijn de EGI om bijstand te verzoeken. De EGI verleent de bijstand binnen vijf werkdagen nadat een daartoe strekkend verzoek van de Douane is ontvangen. Aan de EGI wordt zoveel mogelijk specifieke informatie overgelegd en - wanneer mogelijk - digitale foto's van de goederen. Het verlenen van bijstand door de EGI aan de Douane bij de bepaling van de douanewaarde van cultuurgoederen is vastgelegd in de [kaderovereenkomst](#).

Bijstand externe deskundige bij bepalen douanewaarde

Wanneer de EGI binnen vijf werkdagen geen oordeel kan geven over de waarde van het goed, kan de Douane besluiten een externe deskundige in te schakelen voor het bepalen van de douanewaarde. De kosten voor een externe deskundige voor het bepalen van de douanewaarde zijn voor de Douane.

Dit wijkt dus af van hetgeen geldt bij de culturele waarde- en ouderdomsbepaling bij de [uitvoer](#) van goederen..

Werkzaamheden bij invoer en vaststellen douanewaarde

Invoer en vaststellen douanewaarde

- Bepaal de douanewaarde van de goederen en u gebruikt de normale procedure bij het vaststellen van de douanewaarde.
- Als de Douanewaarde niet kan worden bepaald, consulteer de EGI. Verstrek de EGI de benodigde informatie en digitale foto's van de goederen.
- De EGI geeft een oordeel binnen vijf werkdagen.
- Geef de EGI binnen 5 werkdagen geen oordeel over de douanewaarde van het goed, dan besluit de Douane of een externe deskundige wordt ingeschakeld voor de bepaling van de douanewaarde.
- De invoerzending wordt na het bepalen van de douanewaarde op de gebruikelijke wijze afgehandeld.

7.4. Invoer en douanewaarde van culturele goederen die mogelijk van diefstal afkomstig zijn of illegaal uitgevoerd uit derde landen

Het is mogelijk dat u bij de invoer vermoedt dat de goederen mogelijk illegaal zijn uitgevoerd of van diefstal afkomstig zijn. Aanwijzingen hiervoor kunnen bijvoorbeeld zijn:

- de wijze van transport;
- de goederen worden aangetroffen op een plaats die in eerste aanleg aan het zicht is onttrokken (verborgen);
- de goederen staan of wel of juist niet aangegeven op een aangifte;
- het aantreffen van eventuele (vervalste) bescheiden;
- er is recente breukschade;
- het ontbreken van een uitvoervergunning uit het derde land (wanneer vereist);
- resultaten van interviews met bijvoorbeeld aangever of passagier.

In het algemeen is niet snel sprake van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit en daarom treedt u met terughoudendheid op.

Vaststelling oorsprong

Het is bovendien niet eenvoudig om vast te stellen wat de oorsprong van een cultureel goed is. De herkomst kan wel duidelijk zijn, maar in het kader van een mogelijke illegale uitvoer is het

relevant of in het land van oorsprong een wettelijke regeling bestaat die ziet op de bescherming van bepaalde cultuurgoederen.

Daarbij is het van belang of de door u aangetroffen goederen daaronder vallen, welke overige voorwaarden (bijvoorbeeld een waardedrempel) op dit goed betrekking hebben en onder welke omstandigheden de illegale uitvoer strafbaar is gesteld. Het beoordelen tijdens een Douanecontrole bij de invoer van een mogelijke illegale uitvoer uit een derde land vereist dus zeer specifieke kennis van de relevante wetgeving van het land van oorsprong.

Ophouden goederen voor vaststellen douanewaarde

De Douane heeft geen bevoegdheid om de goederen op te houden voor onderzoek naar de illegale uitvoer maar kan de goederen wel ophouden wanneer de douanewaarde wordt onderzocht. Voor het [vaststellen van de douanewaarde](#) kan de EGI worden ingeschakeld.

Samenloop vaststellen douanewaarde en mogelijke illegale uitvoer of diefstal

Als u naast het bepalen van de douanewaarde een vermoeden heeft dat de goederen wellicht zijn gestolen of illegaal uitgevoerd, maakt u dit kenbaar aan de EGI met vermelding van alle relevante feiten en omstandigheden en eventuele digitale foto's.

De EGI kan gedurende de termijn van vijf werkdagen waarin de goederen worden opgehouden ter verificatie, (naast de douanewaarde) onderzoeken of de goederen wellicht het derde land van oorsprong hebben verlaten zonder uitvoervergunning dan wel mogelijk van diefstal afkomstig zijn.

Inschakelen externe deskundige

Als de EGI aangeeft dat voor een oordeel betreffende de legaliteit van de invoer een externe deskundige moet worden geraadpleegd, komt dat voor rekening van de EGI. De deskundige kan daarvoor een bezoek bij de Douane afleggen. Wanneer de goederen naar de deskundige moeten worden gebracht, gebeurt dat op kosten, op aanwijzingen en onder de verantwoordelijkheid van de EGI.

Oordeel EGI ziet op de legaliteit en niet op de douanewaarde

Het oordeel van de EGI in deze paragraaf ziet niet op de vaststelling van de douanewaarde maar op de legaliteit van de zending. Het [inschakelen van een deskundige](#) bij de invoer ter bepaling van de douanewaarde gebeurt op kosten en onder verantwoordelijkheid van de Douane.

De goederen worden vrijgegeven wanneer de EGI binnen de termijn van vijf werkdagen aangeeft dat geen oordeel kan worden gegeven betreffende de legaliteit van de invoer (en als aan alle overige douaneformaliteiten is voldaan). De EGI maakt het standpunt [schriftelijk](#) aan de Douane kenbaar en dit wordt aan het dossier toegevoegd.

De EGI geeft binnen de termijn van vijf werkdagen aan dat de goederen (vermoedelijk) niet legaal zijn en dat optreden wenselijk is. De EGI maakt dit standpunt schriftelijk kenbaar. U neemt u contact op met de BFC en u maakt een proces-verbaal van bevinding op.

De BFC beslist of de Douane op grond van het vermoeden van een strafbaar feit (illegale uitvoer en/of diefstal) aangifte bij het Openbaar Ministerie doet. Als aangifte wordt gedaan worden de goederen overgedragen aan de bevoegde opsporingsinstantie.

Werkzaamheden bij invoer van mogelijk van diefstal afkomstig of illegaal uit derde landen uitgevoerde culturele goederen

Invoer van mogelijk van diefstal afkomstig of illegaal uit derde landen uitgevoerde culturele goederen

- Bepaal de douanewaarde van de goederen en u gebruikt daarvoor de normale procedure inzake het vaststellen van de douanewaarde.
- Consulteer altijd de EGI. U verstrekt de EGI de benodigde informatie en digitale foto's van de goederen.
- De EGI geeft binnen vijf werkdagen een oordeel over de douanewaarde en de legaliteit van de invoerzending.
- Geeft de EGI binnen vijf werkdagen geen oordeel over de legaliteit van de zending en de douanewaarde van het goed, dan besluit de Douane of een externe deskundige wordt ingeschakeld voor de douanewaarde.
- De invoerzending wordt na het bepalen van de douanewaarde op de gebruikelijke wijze afgehandeld.
- Geeft de EGI binnen vijf werkdagen schriftelijk aan dat de goederen (vermoedelijk) niet legaal zijn en optreden wenselijk is, neem dan contact op met de BFC.
- De BFC beslist over de aangifte bij het Openbaar Ministerie.
- Volg de instructies op van de BFC.
- Als aangifte wordt gedaan, worden de goederen overgedragen aan de bevoegde opsporingsinstantie.

7.5. Wederinvoer van uitgevoerde cultuurgoederen

Op grond van de Verordening bestaat bij de (weder)invoer van cultuurgoederen geen verplichting de uitvoervergunning te overleggen. De Douane heeft bij de (weder)invoer van cultuurgoederen geen taak, anders dan het eventueel fysiek controleren van de zending in het kader van de normale geïntegreerde douanecontrole.

Het is mogelijk dat u tijdens een controle van een aangifte tot (weder)invoer tot het oordeel komt dat het een [cultuurgoed](#) ingevolge de Verordening betreft en dit goed (na de inwerkingtreding van de Verordening op 1 april 1993) op enig moment uit een der lidstaten van de Gemeenschap is uitgevoerd zonder dat daarvoor een uitvoervergunning is afgegeven.

U kunt de aangever verzoeken de uitvoervergunning te overleggen (u heeft geen bevoegdheid en het is ook geen verplichting om deze vergunning te overleggen). Ook kunt u bij [Douane Noord](#) navragen of voor het betreffende goed in het verleden een uitvoervergunning is verstrekt (en welke specifieke voorwaarden aan de vergunning zijn verbonden).

Er kunnen twee situaties worden onderscheiden:

- [Er is geen uitvoervergunning voor het betreffende cultuurgoed verstrekt.](#)

- [Er is wel een uitvoervergunning voor het betreffende cultuurgoed verstrekt.](#)

7.5.1. Wederimport zonder uitvoervergunning

Wanneer u naar aanleiding van de feiten en omstandigheden concludeert dat de (weder)ingevoerde cultuurgoederen in het verleden uit de Gemeenschap zijn uitgevoerd zonder uitvoervergunning, is er sprake van een gepleegd strafbaar feit.

Stel de ouderdom en de (douane)waarde vast en de eventueel verschuldigde rechten bij invoer.

De aangever van de (weder)import hoeft niet dezelfde aangever te zijn als ten tijde van de onrechtmatige uitvoer. Het cultuurgoed kan onrechtmatig zijn uitgevoerd en vervolgens in een derde land verkocht zijn aan een persoon die dit cultuurgoed (weder)importeert.

Maak van dat geconstateerde feit een proces-verbaal van bevinding (met eventueel digitale foto's) op en leg dit vast in DFB. Een afschrift van het proces-verbaal van bevinding zendt u naar [Douane Noord](#) en de [EGI](#).

De EGI draagt zorg voor de verdere afhandeling. De goederen kunnen hun weg vervolgen.

7.5.2. Wederimport waarbij wel een uitvoervergunning is verstrekt

Wanneer u te maken heeft met een (weder)import van een cultuurgoed waarvoor wel een uitvoervergunning is verstrekt, kan het zijn dat de voorwaarde dat dit cultuurgoed binnen een bepaalde termijn weer in de Gemeenschap moet zijn ingevoerd, door de vergunninghouder niet is nagekomen.

Maak van dat geconstateerde feit een proces-verbaal van bevinding (met eventueel digitale foto's) op en leg dit vast in DFB. Een afschrift van het proces-verbaal van bevinding zendt u naar [Douane Noord](#) en de [EGI](#).

De EGI draagt zorg voor de verdere afhandeling. De goederen kunnen hun weg vervolgen.

[Terug naar tekstnavigatie](#)

Algemeen

- [Werken bij...](#)
- [De organisatie](#)

8. Inbeslagname en in bewaring nemen

8.1. Inbeslagname of inbewaringname van goederen

Als de goederen in beslag of in bewaring worden genomen, wordt vanwege het veelal unieke karakter van de goederen en/of de hoge (culturele) waarde, de EGI geconsulteerd.

De [inbeslagname van de goederen bij de uitvoer](#) vindt slechts plaats op aanwijzing van de EGI. De EGI geeft aanwijzingen op welke wijze de goederen daarna worden vervoerd dan wel opgeslagen.

De [inbeslagname van de goederen bij de invoer](#) vindt slechts plaats na toestemming van de BFC.

Tijdens het uitpakken moet zeer voorzichtig met de goederen worden omgegaan, ook al zien de goederen er op het eerste gezicht niet hoogwaardig of uniek uit. De EGI draagt zorg voor het vervoer naar de plek waar de inbeslaggenomen goederen worden bewaard.

In bewaring nemen

Inbewaringneming door de Douane zal slechts geschieden wanneer de verschuldigde rechten nog moeten worden voldaan. De Douane maakt zelfstandig van deze bevoegdheid gebruik. U dient zich echter bewust te zijn van de eventuele risico's die bestaan met betrekking tot de cultuurgoederen of culturele goederen.

9. Risicobeheersing

De Douane is een rechtshandhavingsorganisatie waarbij het Rechtshandhavingsmodel Douane (RMD) uitgangspunt is voor de wijze waarop de Douane invulling geeft aan haar taken.

Het uitvoeren van controle en toezicht door de Douane berust op risicobeheersing. Risicobeheersing omvat alle samenhangende activiteiten gericht op het onderkennen, afdekken en zoveel mogelijk voorkomen van risico's. Risicobeheersing kent een aantal onderdelen, die met elkaar een leercirkel vormen.

De handhavingsactiviteiten van de Douane worden uitgevoerd volgens het principe van de geïntegreerde douanecontrole. Dit betekent concreet dat de Douane tijdens elke controle zowel fiscale als niet-fiscale handhavingsactiviteiten uitvoert.

9.1. Handhavingsniveau en de geïntegreerde controle

Het nagestreefde effect van de rechtshandhaving is vooral preventief. Rechtshandhaving is in principe niet risicogericht. Het gaat om het voorzien in 'zichtbare' fysieke aanwezigheid van de Douane op belangrijke controlemomenten en rustpunten in het logistieke proces. Handhavingsmaatregelen bestaan uit het realiseren van steekproefsgewijze controles, vaste controledichtheden en/of vaste aantallen controles.

De basisgedachte bij een geïntegreerde douanecontrole is dat de Douane op grond van haar kerntaak toch al toezicht houdt op dit goederenverkeer. Iedere controlevorm kan voor

geïntegreerde controle gebruikt kan worden. In relatie met cultuurgoederen spitst zich dit toe op controle van bescheiden en de fysieke controle.

9.1.1. Specifiek handhavingsniveau en de specifieke controle

Het specifieke handhavingsniveau wordt bepaald door risicoanalyse. De Douane en de EGI stellen jaarlijks vast welke bijzondere risico's worden afgedekt en welke handhavingsmaatregelen daartoe worden getroffen. Het specifieke handhavingsniveau wordt vastgelegd in het Handhavingsplan Cultuur. Dit Handhavingsplan is opgesteld door en wordt beheerd en geëvalueerd door de DIA Douane Noord en jaarlijks herzien.

De Douane controleert ook (risico)gericht aangiften ten uitvoer van mogelijke cultuurgoederen of culturele goederen. De controle richt zich dan op de vraag of deze goederen [mogelijk vergunningplichtig](#) zijn dan wel [mogelijk illegaal zijn uitgevoerd of van diefstal](#) afkomstig zijn.

9.2. De risicodatabase

De RisicoDataBase (RDB) is een applicatie die het risicobeheersingsproces geautomatiseerd ondersteunt en bijdraagt in de verdere ontwikkeling en besluitvorming binnen de risicobeheersorganisatie. De applicatie voorziet in de mogelijkheid om nieuwe (risico)signalen digitaal te verzenden naar de centrale postbus van het DIC.

Elke douanemedewerker is geautoriseerd om risicosignalen in de RDB in te brengen.

DIA Douane Noord beoordeelt een risicosignaal betreffende cultuur uit de RDB, veredelt dit signaal en neemt een besluit voor een eventuele controleopdracht. Ook draagt de DIA Noord zorg voor de monitoring en evaluatie van de controleopdrachten.

[Terug naar tekstnavigatie](#)

Algemeen

- [Werken bij...](#)
- [De organisatie](#)

10. Informatie-uitwisseling en adresgegevens

10.1. Wederzijdse bijstand

Op grond van artikel 6 Verordening zijn de bepalingen van Verordening (EG) nr. 515/97 van de Raad van 13 maart 1997 van overeenkomstige toepassing.

Behalve de reeds bestaande wederzijdse bijstand heeft dit artikel ten doel een samenwerking tot stand te brengen tussen de douaneautoriteiten en de autoriteiten van de lidstaten, die

bevoegd zijn bij de teruggaaf van cultuurgoederen of culturele goederen (in Nederland: de EGI).

Het DIC vervult bij de informatie-uitwisseling een centrale rol. Dit betreft informatie-uitwisseling tussen de douaneautoriteiten van de lidstaten overeenkomstig de administratieve samenwerking als bedoeld in Verordening (EG) nr. 515/97.

10.2. Informatie-uitwisseling met de EGI en externen

Het algemene uitgangspunt is dat de belastingambtenaar, overeenkomstig artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, een geheimhoudingsplicht heeft. De Minister van Financiën kan hiervan ontheffing verlenen. Dit heeft hij gedaan in het Voorschrift informatieverstrekking 1993.

Hierbij geldt als algemeen uitgangspunt dat de Douane informatie kan verstrekken aan andere diensten voor zover die ook met de uitvoering en handhaving van een specifieke regeling zijn belast. De uit te wisselen informatie moet uiteraard van belang te zijn voor de juiste uitvoering van die specifieke regeling.

In dit voorschrift zijn aanwijzingen gegeven over de informatieverstrekking aan de EGI. Om de controles op de uitvoer en ook de invoer van cultuurgoederen of culturele goederen zo effectief mogelijk te laten verlopen, wordt nauw samengewerkt met de EGI. Bij het constateren van mogelijke onregelmatigheden wordt contact opgenomen met de EGI.

Er wordt geen (specifieke) informatie over een zending verstrekt aan anderen dan de EGI (bijvoorbeeld aan externe deskundigen van musea of andere instellingen). Alleen die informatie die noodzakelijk is voor het vervullen van de taak van de deskundige wordt verstrekt.

Wanneer een externe deskundige wordt ingeschakeld voor de "[culturele waarde- en ouderdomsbepaling](#)" bij uitvoer of voor een [oordeel over de legaliteit van de zending](#) bij de invoer, krijgt deze de noodzakelijke informatie van de EGI.

Wanneer de Douane een externe deskundige inschakelt bij het bepalen van de [douanewaarde bij invoer](#), krijgt deze van de Douane slechts die informatie die relevant is voor het bepalen van de douanewaarde.

10.3. Adresgegevens

Het Douanelaboratorium

De Erfgoedinspectie (Afdeling Collecties)

.....

Bezoekadres:

Rijnstraat 50
2511 VE Den Haag

.....

Postadres:

Postbus 16478 (IPC 3500)
2500 BL Den Haag

tel: (070) 412 40 12
fax: (070) 412 40 14

E-mail: info@erfgoedinspectie.nl
Website:
www.erfgoedinspectie.nl

Belastingdienst/Douane Noord/kantoor Groningen/team Bijzondere
klantbehandeling/CDIU

Belastingdienst/Douane Noord/kantoor Groningen/team
Bijzondere klantbehandeling/CDIU

.....
Bezoekadres: Postadres:

Engelse Kamp 2 Postbus 30003
9722 AX Groningen 9700 RD Groningen

Tel: (050) 523 9111
fax: (050) 523 9150 E-mail: [cdui.sgs@tiscali-
business.nl](mailto:cdui.sgs@tiscali-business.nl)

Belastingdienst/Douane Rotterdam/kantoor Rotterdam/Douane
Informatiecentrum

Belastingdienst/Douane Rotterdam/kantoor
Rotterdam/Douane Informatiecentrum

.....
Bezoekadres: Postadres:

Westzeedijk 387 Postbus 70005
3024 EK Rotterdam 3000 KG Rotterdam

Tel: (010) 244 20 00
fax: (010) 244 20 06

Belastingdienst/Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst/kantoor Utrecht

Belastingdienst/Fiscale inlichtingen- en
opsporingsdienst/kantoor Utrecht

.....
Bezoekadres: Postadres:

Bernadottelaan 13-15 Postbus 19266

Tel: (030) 295 76 00

fax: (030) 295 77 00

[Terug naar tekstnavigatie](#)

Algemeen

- [Werken bij...](#)
- [De organisatie](#)

11. Bijlage 1 Cultuurgoeederen

Cultuurgoeederen uit de bijlage van verordening 3911/92

Cat	Omschrijving	Waardedrempel	G.N.-nummer
..
1	Oudheidkundige voorwerpen, ouder dan 100 jaar, afkomstig van	Ongeacht de waarde	9705 00 00, 9706 00 00
	- opgravingen en vondsten, op land en in zee		
	- oudheidkundige locaties		
	- oudheidkundige collecties		
2	Delen die integrerend deel hebben uitgemaakt van artistieke, historische of religieuze monumenten die niet in hun geheel bewaard zijn gebleven, ouder dan 100 jaar.	Ongeacht de waarde	9705 00 00, 9706 00 00
3	Afbeeldingen en schilderijen die niet tot categorie 3a of 4 behoren en geheel met de hand zijn vervaardigd, ongeacht op welke ondergrond en van welke materialen, ouder dan 50 jaar en niet meer in bezit van de maker.	150.000	9701
3a*	Aquarellen, gouaches en pasteltekeningen die geheel met de hand zijn vervaardigd, ongeacht op welke ondergrond, ouder dan 50 jaar en niet meer in bezit van de maker.	30.000	97011000
4	Mozaïeken ongeacht van welke	15.000	6914, 9701

	materialen, die geheel met de hand zijn vervaardigd en niet tot de categorie 1 of 2 behoren, en tekeningen** die geheel met de hand zijn vervaardigd, ongeacht op welke ondergrond en van welke materialen, ouder dan 50 jaar en niet meer in het bezit van de maker.		
5	Oorspronkelijke gravures, prenten, zeefdrukken en lithografieën en hun respectieve matrijzen, alsmede originele affiches, ouder dan 50 jaar en niet meer in bezit van de maker	15.000	Hoofdstuk 49 97020000, 84425099
6	Oorspronkelijke beelden of oorspronkelijk beeldhouwwerk, alsmede kopieën die zijn verkregen volgens hetzelfde procédé als de oorspronkelijke stukken, ouder dan 50 jaar en niet meer in bezit van de maker en die niet tot categorie 1 behoren.	50.000	97030000
7	Fotodrukken, films en negatieven daarvan, ouder dan 50 jaar en niet meer in het bezit van de maker.	15.000	3704, 3705, 3706, 49119180
8	Wiegedrukken en manuscripten***, met inbegrip van geografische kaarten en partituren, afzonderlijk of in verzamelingen, ouder dan 50 jaar en niet meer in bezit van de maker.	Ongeacht de waarde	97020000, 97060000 49011000, 49019900 49040000, 49059100 49059900, 49060000
9	Boeken, ouder dan 100 jaar, afzonderlijk of in verzamelingen.	50.000	97050000, 97060000
10	Gedrukte geografische kaarten, ouder dan 200 jaar.	15.000	97060000
11	Archieven en onderdelen daarvan, ongeacht de aard en het materiaal, ouder dan 50 jaar.	Ongeacht de waarde	3704, 3705, 3706, 4901, 4906, 97050000, 97060000
12	- Verzamelingen ¹ en exemplaren voor verzamelingen van fauna, flora, mineralen en anatomische	50.000 50.000	97050000

delen

- Verzamelingen¹ van historisch, paleontologisch, etnografisch of numismatisch*** belang

13	Vervoermiddelen, ouder dan 75 jaar	50.000	97050000, Hoofdstukken 86 t/m 89
14	1. Andere antiquiteiten die niet tot de categorieën 1 t/m 13 behoren:	50.000	Hoofdstuk 95
	a. tussen 50 en 100 jaar oud		7013
	- speelgoed, spellen		7114
	- glaswerk		Hoofdstuk 94
	- edelsmidwerk		Hoofdstuk 90
	- meubelen en meubelstukken		Hoofdstuk 92
	- optische instrumenten en instrumenten		Hoofdstuk 91
	- voor de fotografie of cinematografie		Hoofdstuk 44
	- muziekinstrument		Hoofdstuk 69
	- uurwerken		58050000
	- houtwaren		Hoofdstuk 57
	- aardewerk		4814
	- tapisserieën		Hoofdstuk 93
	- tapijten		97060000
	- behangselpapier		
	- wapens		

b. meer dan 100 jaar oud

Opmerkingen:

* Als bij een aquarel, gouache of pasteltekening de ondertekening te zien is, wordt het object beschouwd als een tekening en valt het in categorie 4.

** Onder tekeningen wordt hier niet begrepen gekleurde tekeningen als genoemd in categorie 3a (gouaches, pastels, aquarellen).

*** Onder wiegedrukken wordt verstaan gedrukte boeken van vóór 1501, zogenaamde incunabelen. Onder manuscripten (handschriften) wordt ook verstaan gedrukte boeken met handgeschreven aantekeningen ouder dan 50 jaar.

**** Losse munten vallen niet onder het begrip verzameling en vallen onder categorie 14.

¹ Als omschreven in het arrest van het Hof van Justitie in zaak 252/84, namelijk "Voorwerpen voor verzamelingen in de zin van post 99.05 van het Gemeenschappelijk douanetarief zijn voorwerpen die geschikt zijn om in een verzameling te worden opgenomen, dat wil zeggen voorwerpen die relatief zeldzaam zijn, normalerwijs niet overeenkomstig hun oorspronkelijke bestemming worden gebruikt, voorwerp zijn van speciale handelsbranches buiten de gewone handel in soortgelijke gebruiksvoorwerpen, en een hoge waarde hebben".

[Terug naar tekstnavigatie](#)

Algemeen

- [Werken bij...](#)
- [De organisatie](#)